

Leerplan

OPLEIDING

Reclame- en decoratieschilder

Modulair

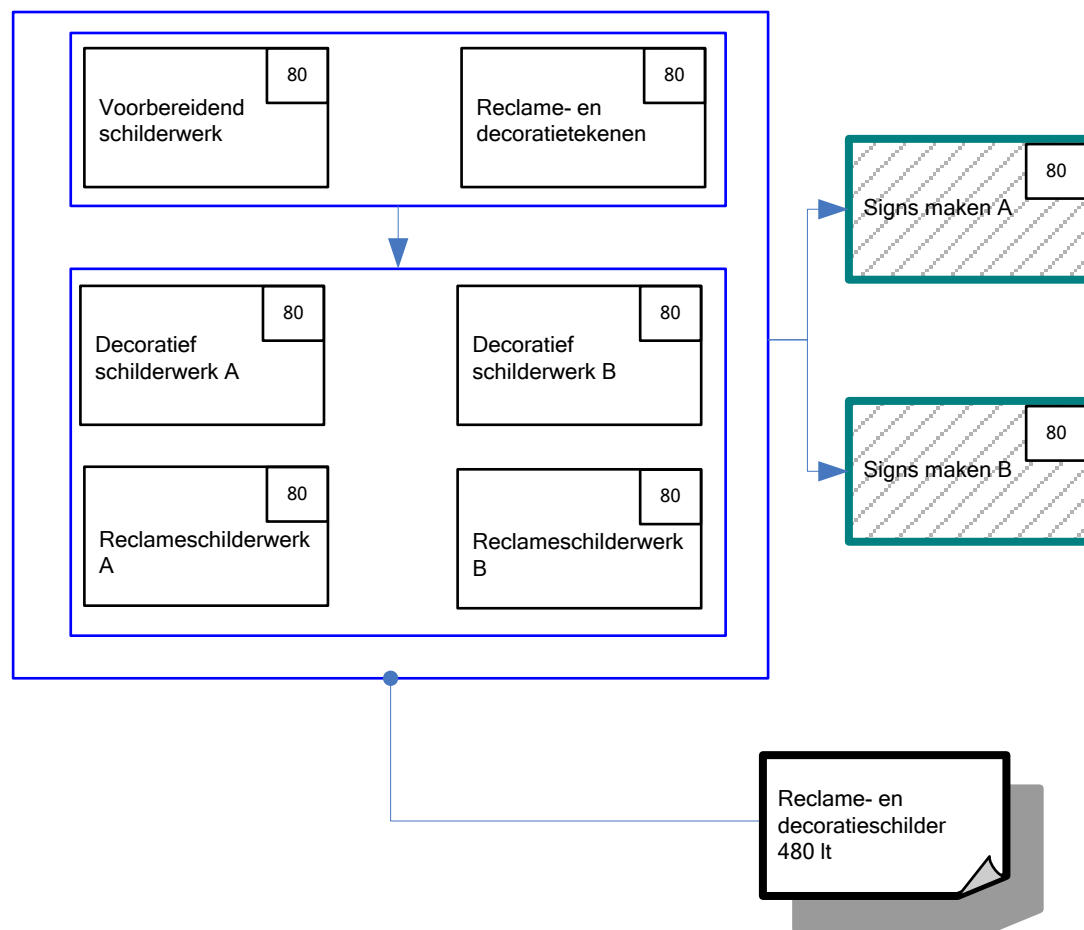
Secundair volwassenenonderwijs

Studiegebied
DECORATIEVE TECHNIEKEN

Goedkeuringscode: 2012/691/6/D

Indieningsdatum: 31 januari 2013

STRUCTUURSCHEMA

MODULES

Naam	Code	Lestijden
Vorbereidend schilderwerk	M DT 001	80 Lt
Reclame- en decoratietekenen	M DT 002	80 Lt
Decoratief schilderwerk A	M DT 003	80 Lt
Decoratief schilderwerk B	M DT 004	80 Lt
Reclameschilderwerk A	M DT 005	80 Lt
Reclameschilderwerk B	M DT 006	80 Lt
UITBREIDINGSMODULES		
Signs maken A	M DT 007	80 Lt
Signs maken B	M DT 008	80 Lt

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding	4
2	Beginsituatie	5
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	6
4	Minimale materiële vereisten	7
5	Algemene pedagogisch-didactische wenken	8
6	Evaluatie van de cursisten	9
7	Module: Voorbereidend schilderwerk (M DT 001 – 80 lestijden)	10
8	Module: Reclame- en decoratietekenen (M DT 002 – 80 lestijden)	13
9	Module: Decoratief schilderwerk A (M DT 003 – 80 lestijden)	16
10	Module: Decoratief schilderwerk B (M DT 004 – 80 lestijden)	19
11	Module: Reclameschilderwerk A (M DT 005 – 80 lestijden)	22
12	Module: Reclameschilderwerk B (M DT 005 - 80 lestijden)	25
13	Uitbreidingsmodule 1: Signs maken A (M DT 007 – 80 lestijden)	28
14	Uitbreidingsmodule 2: Signs maken B (M DT 008 – 80 lestijden)	31
15	Bibliografie	34

1 INLEIDING

1.1 Netoverschrijdend project

Dit leerplan is tot stand gekomen binnen een netoverschrijdende werkgroep, waaraan 2 centra voor volwassenenonderwijs die op dit moment een opleiding aanbieden uit het studiegebied DECORATIEVE TECHNIEKEN, hebben deelgenomen.

De meerwaarde van dergelijk samenwerkingsverband is niet enkel beperkt tot het onderling afstemmen van het programma, maar heeft tevens geleid tot een gelijkgerichte visie op de opleiding. Dit biedt de cursist die om welke reden dan ook in de loop van zijn opleiding van centrum verandert of onderdelen van zijn opleiding gelijktijdig in verschillende centra wenst te volgen, niet alleen meer zekerheid op vlak van continuïteit van zijn leertraject maar ook op vlak van continuïteit in zijn leerproces.

1.2 Visie op de opleiding

De opleiding **Reclame- en decoratieschilder** hoort thuis in het studiegebied DECORATIEVE TECHNIEKEN van het secundair volwassenenonderwijs en is modulair opgebouwd. Dit leerplan is gebaseerd op het gelijknamige opleidingsprofiel (goedkeuringsdatum 7/10/2011 – B.S. 31/10/2011). Bij gebrek aan een beroepscompetentieprofiel, werd het opleidingsprofiel afgeleid van twee CO.BR.A beroepsfiches van de VDAB:

- **Ambachtelijk Kunstschilder** met als deelberoepen Letterschilder en Sierschilder;
- **Specialist in visuele communicatie** met deelberoepen Publiciteitsontwerper, Reclame- en publiciteitsmedewerker, Reclametekenaar en Tekenaar-ontwerper voor pers en reclame.

De basiscompetenties van het opleidingsprofiel werden tenslotte gevalideerd door de sector.

Alhoewel het een klein segment betreft en de vestigingwet niet van toepassing is, kan de reclame- en decoratieschilder werkzaam zijn in allerlei sectoren die visuele communicatie verzorgen. Hij kan werken in opdracht van bijvoorbeeld reclamebureaus, architecten, etalagebureaus, standen- en decorbouwers.

In dit leerplan worden de basiscompetenties uit het opleidingsprofiel waar nodig geconcretiseerd en geoperationaliseerd. Dit leerplan reikt ook methodologische wenken en evaluatiemethoden aan.

1.3 Totstandkoming van het leerplan

Dit leerplan kwam tot stand met medewerking van volgende centra voor volwassenenonderwijs:

CVO Leerdorp Gent

CVO Roeselare.

2 BEGINSITUATIE

Er zijn voor deze opleiding geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3 ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

3.1 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

In deze opleiding worden de basisvaardigheden en technieken aangeleerd die betrekking hebben op het uitvoeren van reclame- en decoratief schilderwerk.

Na de opleiding kan de cursist:

- werkzaamheden voorbereiden en plannen.
- ondergronden voor schilderwerk voorbereiden.
- manueel schilderwerk uitvoeren.
- reclame- en decoratietekenen.
- decoratief schilderwerk uitvoeren.
- reclameschilderwerk uitvoeren.
- instructies in verband met veiligheid, gezondheid, hygiëne, milieu, welzijn en kwaliteit implementeren.

Na de opleiding kunnen de cursisten nog twee uitbreidingsmodules volgen, met het oog op het vervaardigen en monteren van signs.

3.2 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Sleutelvaardigheden behoren tot de kern van het beroep maar gaan ook ruimer en dragen bij tot de algemene persoonsvorming van de cursist.

Volgende sleutelvaardigheden komen in de verschillende modules aan bod.

Code	Sleutelvaardigheid	Verklaring
SV02	Accuratesse	Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.
SV07	Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.
SV09	Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.
SV19	Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.
SV23	Problemen onderkennen en oplossen	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.
SV28	Resultaatgerichtheid	In staat zijn binnen een bepaalde tijd en budget een vooropgesteld resultaat te bereiken met in achtneming van gedefinieerde kwaliteitsstandaarden.
SV36	Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.

4 MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

De lessen gaan door in een uitgerust vaklokaal. De uitrusting en infrastructuur moeten beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu.

Hieronder volgt een overzicht van het materiaal dat minimaal noodzakelijk is om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren:

- Plotter (teken- en snijplotter)
- Printer
- Projectiemateriaal
- Pc of laptop
- Vectoriële teken- en snijsoftware
- Scanner
- Digitaal foto toestel
- Schoolbord
- Schildersmateriaal en toebehoren, waaronder
 - Spuitpistool
 - Borstels
 - Penselen
 - Verfrol
- Compressor en toebehoren
- Signproducten en toebehoren, waaronder
 - Letterzetters
 - Marters
 - Spalters
- Lijst van veel voorkomende symbolen van gevaarlijke producten
- Verbandkist en noodnummer

5 ALGEMENE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

- Probeer de theoretische bagage zoveel mogelijk te integreren in praktijkopdrachten.
- Zorg voor diversiteit binnen de opdrachten: afwisselende en gepersonaliseerde opdrachten verhogen de motivatie en de betrokkenheid van de cursisten.
- Kies bij voorkeur praktijkgerichte opdrachten en opdrachten die rechtstreeks uit de beroepspraktijk of uit de realiteit komen, liever dan fictieve ('schoolse') opdrachten. De zin voor realiteit verhoogt de herkenbaarheid en maakt de opdrachten voor de cursisten uitdagend(er).
- Binnen één en dezelfde opdracht kan je aan meerdere leerplandoelstellingen tegelijk werken. Dit bevordert de integratie van wat men aan het leren is.
- Bewaak het verband en de samenhang tussen de verschillende modules. Dit kan bijvoorbeeld door modules parallel in te richten. Je kan dan bepaalde opdrachten moduleoverschrijdend uitwerken. Zo kan je de competenties van de verschillende modules geïntegreerd bereiken.
- Werk met een thema, dit biedt een houvast doorheen de opleiding. Werkt inspirerend naar het formuleren en uitwerken van opdrachten.
- Oefening bij voorkeur demonstreren, dit bevordert en versnelt het leerproces.
- Geef ruimte en gelegenheid om oefeningen te hernemen, oefening baart kunst. Het herhalen van een oefening geeft doorgaans ook betere resultaten en grotere slaagkansen.

6 EVALUATIE VAN DE CURSISTEN

Elk centrum wordt verondersteld over een eigen evaluatiesysteem te beschikken en minstens eenmaal per module te evalueren. Met de evaluatie wordt nagegaan of de doelstellingen van het goedgekeurde leerplan werden gerealiseerd.

Het leerplan voorziet niet in concrete opdrachten. Opdrachten moeten opgesteld worden in functie van de te bereiken doelstellingen, de beschikbare tijd en het voorhanden zijnde materiaal en materieel.

Elke doelstelling van het leerplan moet ten minste één keer geëvalueerd worden. Als alle cursisten alle opdrachten uitgevoerd hebben en alle criteria geëvalueerd werden, is het duidelijk of de doelstellingen bereikt werden.

Wanneer de cursisten een werkstuk vervaardigen of een opdracht uitvoeren, krijgt elk aspect hiervan de aandacht.

Binnen de doe-activiteiten zijn een aantal factoren te onderscheiden:

- cognitieve factoren: bijv. inzicht, argumentatie, ideeën, technische kennis;
- psycho-motorische vaardigheden: bijv. juiste weergave van verhoudingen, gebruik van materialen, oog-handcoördinatie, evenwicht;
- werkmethode en attitudes: bijv. werken binnen vooropgestelde limieten, thema's, tijd, aantallen en formaten; orde en netheid, afwerking, presentatie, inzet, organisatie, sociale omgang, veiligheidsbewustzijn, verantwoordelijkheidsgevoel, nauwkeurigheid, zelfstandigheid;
- beoordelingsvermogen.

Er kan ook op verschillende momenten worden geëvalueerd: tijdens het opstellen van een bewerkingsvolgorde, tijdens of na een bewerking of na een afwerking. Duidelijke afspraken met de cursisten zijn hierbij noodzakelijk. Indien deze openheid er niet is, ontstaan betwistingen en blijft zelfevaluatie uit.

Evaluatie van praktijklessen en -opdrachten is een oordeel over:

- een proces: evaluatie van de vorderingen en attitudes op geregelde tijdstippen en bij momentopnames tijdens de realisatie of dienstverlening;
- een product: evaluatie van het product of de gepresteerde dienst.

Een zinvolle opdracht werkt een zinvolle evaluatie in de hand. Stimuleer de cursisten door positieve appreciatie, maar wijs op fouten en tekortkomingen. Tussentijdse evaluaties en de evolutie van de cursist zijn van groot belang voor de eindevaluatie.

Maak duidelijke afspraken met de cursist, zo wordt het werk voor iedereen eenvoudiger. Leg bij elke opdracht uit op welke aspecten de nadruk ligt. De cursist ontwikkelt zo het vermogen om het eigen werk te evalueren. Een vereiste eigenschap van elke volwassene in zijn arbeid is immers zelfevaluatie.

7 MODULE: VOORBEREIDEND SCHILDERWERK (M DT 001 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

7.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Eenvoudig manueel schilderwerk kunnen uitvoeren met borstel, rol en pistool;
Oude verf kunnen verwijderen, diverse ondergronden kunnen herstellen en voorbereiden.

7.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Oefening voortonen. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		
veilig op hoogte werken.	BC 008		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
ondergronden voor schilderwerk reinigen. oude verf en bekledingsmaterialen verwijderen. ondergronden voor schilderwerk plamuren. ondergronden met diverse technieken voorbereiden. een ondergrond in functie van de afwerking voorbereiden.	BC 009 BC 010 BC 011 BC 012 BC 014	Diverse ondergronden zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Hout • Metaal • Gips • Steen • Papier of karton • ... 	
ter voorbereiding van het schilderen nauwkeurig afplakken.	BC 021		
in functie van de afwerking grondlagen voor schilderwerk aanbrengen. diverse ondergronden manueel schilderen.	BC 013 BC 023		
staal- en kleurkaarten voor schilderwerk gebruiken. kleurtonen volgens staal- en kleurkaart voor schilderwerk namaken.	BC 015 BC 016	Verf en kleur	Kleurmengen demonstreren. Vingertoets of penseeltoets.
verf voor manueel schilderwerk aanmaken. producten voor pistoolschilderwerk aanmaken.	BC 017 BC 018	Verf en verdunning	
apparatuur voor schilderwerk gebruiksklaar maken. apparatuur voor schilderwerk aansluiten en afstellen. spuitpistolen monteren, demonteren en onderhouden.	BC 019 BC 020 BC 022	Schildersmateriaal: <ul style="list-style-type: none"> • Borstel, penseel, verfrol • Spuitpistool Compressor en toebehoren	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
tussenlagen voor manueel dekkend schilderwerk aanbrengen. lagen voor manueel niet-dekkend schilderwerk aanbrengen. manueel dekkend en niet-dekkend schilderwerk afwerken.	BC 024 BC 025 BC 026	Producten voor <ul style="list-style-type: none"> • Grondlagen • Tussenlagen • Eindlagen 	
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	
het eigen werk evalueren.	BC 075		Cursisten attenderen waarop ze moeten letten. Foutenanalyse.

7.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Problemen onderkennen en oplossen	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.	SV23

8 MODULE: RECLAME- EN DECORATIETEKENEN (M DT 002 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

8.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Reclame- en decoratieve projecten kunnen ontwerpen en tekenen.

8.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

8.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een eenvoudige harmonische compositie opbouwen.	BC 027	Compositie en beeldelementen	
een eenvoudige harmonische compositie toelichten.	BC 028		
een beeld of fotografisch of tekenkundig naar een tekening omzetten.	BC 029		
grafische en typografische basisprincipes toepassen.	BC 030		
diverse tekenmaterialen en teken- en schetstechnieken hanteren.	BC 031	Manuele tekeningen	
grafische soft- en hardware tijdens het ontwerpen en uitvoering aanwenden.	BC 032	Computertekeningen	
de basisprincipes van de perspectief toepassen.	BC 033		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een opdracht analyseren en interpreteren. een ontwerp voor een publicitair paneel maken. een opdracht uitwerken.	BC 034 BC 036 BC 035	Een publicitair of informatief paneel <ul style="list-style-type: none"> • Concept • Elementen en compositie • Uitvoering 	Een volledige opdracht laten uitwerken.
een sjabloon ontwerpen. een sjabloon uittekenen.	BC 037 BC 038	Sjablonen	Voor repetitieve patronen: digitaal uitsnijden aanleren.
een beeld of ontwerp digitaliseren.	BC 039	Digitalisatie	Scanner, digitaal fototoestel, software laten gebruiken.
een ontwerp vergroten en op ware grootte projecteren.	BC 040	Uitvergroting / verschaling	Projectiemateriaal laten gebruiken.
een fotografisch of digitaal beeld of ontwerp omzetten naar lineair ontwerp en voor de uitwerking of uitvoering overbrengen.	BC 041	Lineaire ontwerptekening	
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

8.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

9 MODULE: DECORATIEF SCHILDERWERK A (M DT 003 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

9.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Versillende technieken van decoratief schilderwerk kunnen uitvoeren.

9.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de modules

- “*Vorbereidend schilderwerk*” en
- “*Reclame- en decoratietekenen*”.

9.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Oefening voortonen. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een ondergrond in functie van de afwerking voorbereiden.	BC 042	Minstens volgende ondergronden: <ul style="list-style-type: none"> • Hout • Gips • Papier of karton 	
producten voor decoratief schilderwerk aanmaken. grondlagen, tussenlagen en eindlagen voor decoratief schilderwerk aanbrengen.	BC 043 BC 044	Producten voor <ul style="list-style-type: none"> • Grondlagen • Tussenlagen • Eindlagen 	
biezen bij decoratief schilderwerk trekken. het sjabloneren bij schilderwerk uitvoeren. het tamponneren bij schilderwerk uitvoeren. het patineren bij schilderwerk uitvoeren. bladgoud plaatsen. bronzeren.	BC 045 BC 046 BC 047 BC 048 BC 050 BC 051	Technieken: <ul style="list-style-type: none"> • Biezen trekken • Sjabloneren • Tamponneren • Patineren • Bladgoud plaatsen • Bronzeren 	Specifieke materialen voor iedere techniek. Goede voorbeelden of stalen van te beogen resultaten. Een strikt omschreven opdracht maakt vergelijking met andere cursisten en (zelf-)evaluatie eenvoudiger.
letters en cijfers bij decoratief schilderwerk uitvoeren. polychroom schilderwerk uitvoeren. een trompe-l'oeil schilderen. decoratief schilderwerk afwerken.	BC 049 BC 052 BC 053 BC 054	Decoratief schilderwerk: <ul style="list-style-type: none"> • Letters en cijfers • Polychroom • Trompe-l'oeil Afwerking	Wijzen op diverse trends en uitvoeringsmogelijkheden aan de hand van voorbeelden. Zoeken naar originaliteit.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

9.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Problemen onderkennen en oplossen	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.	SV23
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

10 MODULE: DECORATIEF SCHILDERWERK B (M DT 004 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

10.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Verschillende technieken van decoratief schilderwerk uitvoeren.

Het gaat hier over complexere en moeilijkere opdrachten dan in de module “*Decoratief Schilderwerk A*”.

Van de cursisten wordt een afgewerkt product verwacht.

10.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de modules

- “*Vorbereidend schilderwerk*” en
- “*Reclame- en decoratietekenen*”.

10.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i>	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
De cursisten kunnen			
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een ondergrond in functie van de afwerking voorbereiden. producten voor decoratief schilderwerk aanmaken. grondlagen, tussenlagen en eindlagen voor decoratief schilderwerk aanbrengen.	BC 042 BC 043 BC 044	Minstens volgende ondergronden : <ul style="list-style-type: none"> • Metaal • Steen 	
biezen bij decoratief schilderwerk trekken. het sjabloneren bij schilderwerk uitvoeren. het tamponneren bij schilderwerk uitvoeren. het patineren bij schilderwerk uitvoeren. bladgoud plaatsen. bronzeren.	BC 045 BC 046 BC 047 BC 048 BC 050 BC 051	Combinatie van technieken: <ul style="list-style-type: none"> • Biezen trekken en/of • Sjabloneren en/of • Tamponneren en/of • Patineren en/of • Bladgoud plaatsen en/of • Bronzeren 	Specifieke materialen voor iedere techniek. Goede voorbeelden of stalen van te beogen resultaten. Oefening bij voorkeur demonstreren. Een strikt omschreven opdracht maakt vergelijking met andere cursisten en (zelf-)evaluatie eenvoudiger. De leerplandoelstellingen kunnen hier gecombineerd worden binnen één grotere opdracht.
letters en cijfers bij decoratief schilderwerk uitvoeren. polychroom schilderwerk uitvoeren. een trompe-l'oeil schilderen. decoratief schilderwerk afwerken.	BC 049 BC 052 BC 053 BC 054	Decoratief schilderwerk <ul style="list-style-type: none"> • Letters en cijfers • Polychroom • Trompe-l'oeil Afwerking	Wijzen op diverse trends en uitvoeringsmogelijkheden aan de hand van voorbeelden. De leerplandoelstellingen kunnen hier gecombineerd worden binnen één grotere opdracht.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

10.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
Resultaatgerichtheid	In staat zijn binnen een bepaalde tijd en budget een vooropgesteld resultaat te bereiken met in achtneming van gedefinieerde kwaliteitsstandaarden.	SV28
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

11 MODULE: RECLAMESCHILDERWERK A (M DT 005 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

11.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Reclameschilderwerk op diverse ondergronden uitvoeren.

11.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de modules

- “Vorbereidend schilderwerk” en
- “Reclame- en decoratietekenen”.

11.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een ondergrond in functie van de afwerking voorbereiden. producten voor publicitair schilderwerk aanmaken. grondlagen, tussenlagen en eindlagen voor publicitair schilderwerk aanbrengen. op diverse ondergronden schilderen.	BC 055 BC 056 BC 057 BC 058	Minstens volgende ondergronden: <ul style="list-style-type: none"> • Hout • Gips • Papier of karton 	
letters schilderen. inkten en lakken met decoratiepistolen spuiten.	BC 059 BC 060	Reclameschilderwerk: <ul style="list-style-type: none"> • Typografie • Kleurcontrasten en -harmonieën Decoratief spuitwerk: <ul style="list-style-type: none"> • Met inkten • Met lakken 	Wijzen op diverse trends en uitvoeringsmogelijkheden aan de hand van voorbeelden. ‘The Colourwheel’ is een goed hulpmiddel voor de cursist maar ook voor de leerkracht.
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

11.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Problemen onderkennen en oplossen	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.	SV23
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

12 MODULE: RECLAMESCHILDERWERK B (M DT 005 - 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

12.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Reclameschilderwerk op diverse ondergronden uitvoeren.

Het gaat hier over complexere en moeilijkere opdrachten dan in de module "Reclameschilderwerk A".

Van de cursist wordt een afgewerkt product verwacht.

12.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de modules

- "Voorbereidend schilderwerk" en
- "Reclame- en decoratietekenen".

12.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen. een werkplek inrichten. een werkvolgorde uitvoeren. technische informatie gebruiken. werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken. werkopdrachten uitleggen. een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 001 BC 002 BC 003 BC 004 BC 005 BC 006 BC 007	Werkplek Werkplekorganisatie	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Rekening houden met links- en rechtshandigen.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een ondergrond in functie van de afwerking voorbereiden. producten voor publicitair schilderwerk aanmaken. grondlagen, tussenlagen en eindlagen voor publicitair schilderwerk aanbrengen. op diverse ondergronden schilderen.	BC 055 BC 056 BC 057 BC 058	Minstens volgende ondergronden: <ul style="list-style-type: none"> • Metaal • Steen 	
letters schilderen. inkten en lakken met decoratiepistolen spuiten.	BC 059 BC 060	Reclameschilderwerk: <ul style="list-style-type: none"> • Typografie • Kleurcontrasten en -harmonieën Decoratief spuitwerk: <ul style="list-style-type: none"> • Met inkten • Met lakken 	Wijzen op diverse trends en uitvoeringsmogelijkheden aan de hand van voorbeelden. ‘The Colourwheel’ is een goed hulpmiddel voor de cursist maar ook voor de leerkracht. De leerplandoelstellingen kunnen hier gecombineerd worden binnen één grotere opdracht.
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

12.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
Resultaatgerichtheid	In staat zijn binnen een bepaalde tijd en budget een vooropgesteld resultaat te bereiken met in achtneming van gedefinieerde kwaliteitsstandaarden.	SV28
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

13 UITBREIDINGSMODULE 1: SIGNS MAKEN A (M DT 007 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

13.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Signs ontwerpen, uitvoeren en monteren. In deze module wordt gewerkt rond zwart-witte signs.

13.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de opleiding **Reclame-en decoratieschilder**.

13.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHouden EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een plan van aanpak voor signs maken. een ontwerp voor signs op computer maken. een signopdracht digitaal voorbereiden. verschillende soorten snijfilm toepassen. een signopdracht uitvoeren. signs assembleren. signs monteren. signs afwerken.	BC 061 BC 062 BC 063 BC 064 BC 065 BC 066 BC 067 BC 068	Diverse signopdrachten met minstens aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • Typografie Werkvolgorde: <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen • Digitaal voorbereiden • Snijfilm toepassen • Signs uitvoeren: <ul style="list-style-type: none"> - Assembleren - Monteren - Afwerken 	Leveranciers geven met regelmaat workshops i.v.m. hun nieuwste signmaterialen, printers, plotters en toebehoren.
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

13.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Leergierigheid	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV19
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

14 UITBREIDINGSMODULE 2: SIGNS MAKEN B (M DT 008 – 80 LESTIJDEN)

Administratieve code:

14.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

Signs ontwerpen, uitvoeren en monteren. In deze module wordt rond gekleurde signs gewerkt.

Het gaat hier over complexere en moeilijkere opdrachten dan in de module “*Signs maken A*”.

Van de cursist wordt een afgewerkt product verwacht.

14.2 BEGINSITUATIE

De cursist beantwoordt aan de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en heeft de competenties bereikt van de opleiding **Reclame-en decoratieschilder**.

14.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN, LEERINHOUDEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
eigen werkzaamheden plannen.	BC 001	Werkplek	Aandacht vestigen op de diversiteit van het productaanbod, op gebruiksaanwijzingen, productinformatie, mogelijke materialen. Stappenplan. Rekening houden met links- en rechtshandigen.
een werkplek inrichten.	BC 002	Werkplekorganisatie	
een werkvolgorde uitvoeren.	BC 003		
technische informatie gebruiken.	BC 004		
werktekeningen en uitvoeringsplannen gebruiken.	BC 005		
werkopdrachten uitleggen.	BC 006		
een administratie van de eigen werkzaamheden bijhouden.	BC 007		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van basiscompetenties (BC), eigen doelen (ED) en <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds cursief)</i> De cursisten kunnen	BC ED	Leerinhouden	Specifieke pedagogisch- didactische wenken
een plan van aanpak voor signs maken. een ontwerp voor signs op computer maken. een signopdracht digitaal voorbereiden. verschillende soorten snijfilm toepassen. een signopdracht uitvoeren. signs assembleren. signs monteren. signs afwerken.	BC 061 BC 062 BC 063 BC 064 BC 065 BC 066 BC 067 BC 068	Complexere signopdrachten met minstens aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • Typografie • Kleurcontrasten en –harmonieën Werkvolgorde: <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen • Digitaal voorbereiden • Snijfilm toepassen • Signs uitvoeren: <ul style="list-style-type: none"> - Assembleren - Monteren - Afwerken 	Diverse leveranciers geven met regelmaat workshops i.v.m. hun nieuwste signmaterialen, printers, plotters en toebehoren. De leerplandoelstellingen kunnen hier gecombineerd worden binnen één grotere opdracht.
hygiënische voorschriften uitvoeren. afval en restproducten sorteren en opslaan. een werkomgeving ordelijk houden. gereedschappen en beschermingsmiddelen onderhouden. veiligheidsmaatregelen uitvoeren. ergonomisch werken.	BC 069 BC 070 BC 071 BC 072 BC 073 BC 074	Welzijn op het werk	Lijst van veelvoorkomende symbolen van gevaarlijke producten specifiek voor deze opleiding. Verbandkist en noodnummer.
het eigen werk evalueren.	BC 075		Foutenanalyse.

14.4 SLEUTELVAARDIGHEDEN

Volgende sleutelvaardigheden komen aan bod in deze module:

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	Erop gericht zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren.	SV07
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
Problemen onderkennen en oplossen	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.	SV23
Resultaatgerichtheid	In staat zijn binnen een bepaalde tijd en budget een vooropgesteld resultaat te bereiken met in achtneming van gedefinieerde kwaliteitsstandaarden.	SV28
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische overwegingen laten meespelen.	SV36

15 BIBLIOGRAFIE

TIJDSCHRIFTEN

- SIGNPRO: *Magazine voor de professionele signmaker en zeefdrukker in Nederland en België*. 6 x per jaar. Vak informatie over sign en zeefdruk voor de signmaker en zeefdrukker. Alle aspecten uit het vak komen aan bod. Met het accent op productinformatie en praktijkvoorbeelden.
- *Sign+ Magazine: vakblad voor visuele communicatie*. 8 x per jaar. Artikelen met objectieve vak informatie, project- en bedrijfsreportages en actuele product- en markt informatie.
- *SignCraft*, het sign magazine: “*delivers the straightforward, hard-to-find information that sign people need, not only to survive, but to succeed in this competitive, changing industry.*”

HANDBOEKEN

- Opleidingshandboek : *Veiligheid bij montage - gebruik en demontage van steigers – module 1 & 2 – CNAC/NAVB FVB/FFC D/2007/1698/05*
- *Bouwtechniek – Modules schilderen – tekenen, reclame, decoratie-kleurenleer*. Brinksma B.J. – ISBN 90-238-2377-x

NASLAGWERKEN

- *The handbook of painted decoration* – Yannick Guégan and Roger Le Puil - Thames & Hudson ISBN 0-500-01712-3
- *Pittura e decorazioni* – A. Vallardi – Roger Le Puil - ISBN 88-11-95227-1
- *Decoratieve schildertechnieken* – Simon Cavelle - ISBN 90-72267-206
- *The techniques of decorating* – Kevin Mc Cloud - ISBN 0-7513-0180-9
- *Decoratieve verftechnieken* - Annie Sloan & Kate Gwynn – Cantecleer – ISBN 90-213-0694-8
- *The art of trompe l'oeil Murals* – Yves Lanthiers -- 97851581805529
- *Schilder- en verfkunst* - ISBN 90-1206574-7
- *Architectures Peintes en trompe l'oeil* – Miriam Milman – ISBN 2-605-00213-6
- *Frises et ornements* – Yannick Guégan – ISBN 2-249-27894-6
- *Decoratieve antieke effecten met verf, vernis en was* – Annie Sloan – ISBN 90-213-2376-1
- *Decoratieschilderen* – Cressida Bell – Cantecleer – ISBN 90-213-2465-2
- *The complete decorator* – Kevin Mc Cloud – ISBN 0-09-180762x
- *Het complete sjabloneerboek* – Amelia Saint Georges – Cantecleer- ISBN 90-2130484-8
- *Decoratieve verftechnieken. Antiekeffecten* – Mirjam Steenbeke ISBN/EAN 978-90-77050-18-7
- *Metaalschilderen en decoratieve technieken. Praktijkboek* – Noordhoff Uitgevers BV ISBN 978 90110689 57
- *Metaalschilderen en reclametechnieken – Ondergrond voor reclame en decoratieve technieken Werkboek* – Noordhoff Uitgevers BV – ISBN 978 90110689 40